

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul
privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob,

Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Rețea de Case Familiale Orăștie, județul Hunedoara

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, **instituția Avocatul Poporului**, prin reprezentanții **Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție**, Centrul Zonal Alba, respectiv, jurist, psiholog și medic, consilieri ai Centrului Zonal Alba, a efectuat la data de 14.04.2022 împreună cu reprezentantul Organizației Neguvernamentale „Federația PHRALIPE de Integrare Europeană” Alba, o vizită la „**Rețea de Case Familiale Orăștie**”, județul Hunedoara.

Vizita a avut următoarele **obiective**: consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea **Mecanismului Național de Prevenire a Torturii** în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu scopul îndeplinirii rolului MNP de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/documente și prin dialogul purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, beneficiari și membrii echipei de vizitare). Astfel, efectuarea vizitei a presupus și solicitarea de copii de pe documente, purtarea unor discuții cu conducerea unității vizitate și cu personalul unității.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații generale

Rețeaua de Case Familiale (RCF) Orăștie este un serviciu rezidențial, fără personalitate juridică, aflat în structura furnizorului de servicii Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Hunedoara, fiind compus din 3 case familiale, cu o capacitate de 12 locuri pentru fiecare casă.

Acest serviciu, alcătuit din Casa Familială 1, Casa Familială 2 și Casa Familială 3, a fost înființat în cadrul unui proiect din Programele de Interes Național PIN 1/ 2006 și dat în folosință în anul 2007. Proiectul a fost implementat de **Fundația SERA România** în parteneriat cu **Consiliul Județean Hunedoara**, având ca obiectiv închiderea **Centrului de plasament Orăștie**, care avea o capacitate de 100 de locuri.

Serviciul social a fost licențiat în anul 2020 și deținea licențe de funcționare, pe fiecare dintre cele trei componente, în conformitate cu prevederile art. 5, alin. (3) din **Legea nr. 197/2012** privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, respectiv **Licențele de funcționare seria LF cu nr. 0001083, 0001084 și 0001085**, cod serviciu social 8790 CR-C-1, valabile până la data de 04.06.2025.

De asemenea **RCF Orăștie** își desfășura activitatea în baza prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de **Legea asistenței sociale nr. 292/ 2011** cu modificările și completările ulterioare, **Legea nr. 272/ 2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului.

Standardul minim de calitate aplicabil pentru această structură este **Ordinul 25/ 2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială, **Anexa nr. 1-** aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi.

b) beneficiarii centrului

Rezidenții serviciilor sociale din Rețeaua de Case Familiale (RCF) Orăștie sunt: copii cu vârsta de cel puțin 7 ani, separați temporar sau definitiv de părinții lor, ca urmare a stabilirii în condițiile legii, a **măsurii de protecție specială a plasamentului sau a plasamentului în regim de urgență**, tineri care au împlinit vârsta de 18 ani și care beneficiază , în condițiile Legii 272/ 2004, de o măsură de protecție specială.

Scopul serviciului social este de a asigura accesul copiilor/ tinerilor separați temporar sau definitiv de părinții lor, pe o perioadă determinată, la găzduire, îngrijire personală, educație non-formală și informală, sprijin emoțional, consiliere și pentru a asigura dezvoltarea și dobândirea unui set minimal de deprinderi de viață independentă, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale, a creșterii calității vieții și pregătirea lor în vederea reintegrării sau integrării familiale și socio-profesionale.

Admiterea copiilor în acest serviciu se efectua în baza unei **Dispoziții de plasament în regim de urgență**, emisă de directorul general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, pentru: copilul abuzat, neglijat, exploatat, găsit/ părăsit în unități sanitare, copilul ai cărui părinți sunt decedați, necunoscuți, decăzuți din exercițiul drepturilor părintești, puși sub interdicție, declarați judecătorești decedați sau dispăruți, când nu a putut fi instituită tutela, în baza unei hotărâri emise de către **Comisia pentru protecția copilului Hunedoara**, în cazul copilului care, în vederea protejării intereselor sale nu poate fi lăsat în grija părinților, din motive neimputabile acestora sau a unei **Decizii a instanței de judecată competente**, urmare a evaluării inițiale a situației copilului. Pentru fiecare copil ocrotit în acest serviciu exista un contract de furnizare de servicii sociale încheiat între directorul general/ șeful de centru/ managerul de caz, pe de o parte și părinte/ reprezentantul legal/ copil (în cazul celor cu vârsta de cel puțin 16 ani) pe de altă parte.

c) condiții de cazare

Capacitatea legală totală a serviciului social, în cele trei case, **era de 36 locuri** iar la data vizitei se aflau instituționalizați 33 de copii, respectiv **10 copii** în Casa Familială 1, **12 copii** în Casa Familială 2 și **11 copii** în Casa Familială 3.

Dintre aceștia, **29 au fost plasați în serviciu printr-o decizie de instanță judecătorească** iar alți **4 prin hotărâre a Comisiei pentru Protecția Copilului Hunedoara**.

Infrastructura **Rețelei de Case Familiale Orăștie** cuprindea un pavilion administrativ (fostul centru de plasament) cu parter și două etaje și cele trei căsuțe de tip familial, identic structurate.

În pavilionul administrativ, la parterul clădirii, funcționau următoarele facilități: **bucătăria cu o sală de mese spațioasă**, cu 40 de locuri pentru servirea mesei, un **birou administrativ**, o **magazie pentru alimente**, dotată cu mobilier (rafturi) pentru depozitare, aparatură electrocasnică (frigidere și congelatoare) pentru păstrarea alimentelor, o **magazie pentru materiale și echipament**, **cabinetul psihologic**, **cabinetul asistentului medical**, o **sală multimedia** și **biroul asistentului social**, unde erau păstrate documentele centrului. Tot în această clădire, într-o încăpere era amenajat un **izolator cu patru locuri**, pentru afecțiuni infecto-contagioase și un **grup sanitar dotat cu chiuvetă, cabină wc și cabină duș**.

Pe holul clădirii administrative exista un avizier unde erau afișate toate documentele de funcționare a centrului; meniul zilei era afișat pe holul de la intrarea în bucătărie.

Fiecare casă familială, din cele trei, era situată pe două niveluri, parter și mansardă și putea să găzduiască un număr (o grupă) de maximum 12 copii. Acestea erau compuse din 4

dormitoare, respectiv 2 dormitoare dotate cu câte 4 paturi, 4 dulapuri, 4 noptiere și aparat TV și 2 dormitoare dotate cu câte 2 paturi, 2 dulapuri, 2 noptiere și aparat TV, un grup sanitar la parter, prevăzut cu 2 cabine cu vas wc, 2 chiuvete și 2 cabine de duș și o încăpere tehnică unde se afla centrala termică, mașina de spălat rufe și vestiarul personalului. Referitor la grupul sanitar de la **Casa Familială nr. 3, echipa de vizită a constatat existența unui miros neplăcut, care crea disconfort utilizatorilor, în zona sifonului de pardoseală, datorat cel mai probabil unor disfuncții ale sistemului de canalizare.** Iluminatul natural era corespunzător și se făcea prin ferestrele de termopan ale fiecărei camere. Fiecare pat avea saltea, pernă și pătură, saltelele, pernele și lenjeria fiind curate și într-o stare bună (neuzate). La parterul fiecărei căsuțe se mai afla câte o încăpere cu destinația de bucătărie, prevăzută cu mobilier și aparatură specifice, frigider, aragaz, chiuvetă de bucătărie, o masă și 4 scaune, unde copiii erau învățați și asistați de membrii personalului, să-și pregătească diferite feluri de mâncare preferate (sandviciuri, cartofi prăjiți, pizza, paste, prăjituri, etc.). Tot la parter era câte un living, dotat cu 2 mese, 12 scaune, două canapele unde copiii desfășurau activități de educație informală și non formală, făceau teme, socializau. Mobilierul era într-o stare bună, corespunzător destinației sale, adaptat vârstei beneficiarilor din căsuțe. Alimentarea cu energie electrică, gaz metan și apă curentă, se realizau de la rețeaua publică a municipiului Orăștie iar apa caldă și căldura erau asigurate, în regim permanent, prin intermediul centralelor termice de pe fiecare căsuță. Toate cele trei case aveau câte un avizier propriu unde erau afișate programul zilnic și alte documente de interes comun cum ar fi: Regulamentul de organizare și funcționare, Codul de etică, Carta drepturilor beneficiarilor. Unitatea dispunea **de un spațiu de joacă în aer liber**, amplasat în curtea proprie, amenajat cu 3 căsuțe de joacă, din lemn, care însă **prezentau anumite deteriorări** (putrezirea unor componente din lemn care susțineau structurile respective), **constituind un risc major pentru utilizatori**, nefiind respectate prevederile indicatorului Standardul 1, S1.3 – Accesibilitate și confort, Modulul VI Mediul fizic de viață, din Anexa nr. 1 a Ordinului nr. 25/2019, ... *Centrul asigură protecția copiilor în spațiile exterioare prin mijloace discrete cu unicul scop de a asigura integritatea bunurilor și a persoanelor.*

În acest sens, membrii echipei de vizită consideră că se impune restricționarea totală a accesului copiilor la aceste dispozitive, până la remedierea tuturor problemelor pe care acestea le prezintă.

Fiecare copil ocrotit în acest serviciu frecventa o formă de învățământ, după cum urmează: la **Casa Familială 1**, doi elevi în învățământul profesional la Liceul tehnologic

Nicolaus Olahus- Orăștie, un elev în învățământul profesional la Liceul tehnologic *Grigore Moisil- Deva*, un elev la învățământul liceal la Liceul tehnologic *Grigore Moisil- Deva*, un elev la A doua Șansă, la Liceul tehnologic *Nicolaus Olahus- Orăștie* și cinci elevi în învățământul școlar în cadrul *Școlii gimnaziale Dr. Aurel Vlad- Orăștie*. **La Casa Familială 2**, trei elevi în învățământul profesional la Liceul tehnologic *Grigore Moisil- Deva* și 9 elevi în învățământul școlar în cadrul *Școlii gimnaziale Dr. Aurel Vlad- Orăștie*. **La Casa Familială 3**, doi elevi frecventau învățământul profesional la Liceul tehnologic *Grigore Moisil- Deva*, doi elevi la A doua Șansă, la Liceul tehnologic *Nicolaus Olahus- Orăștie*, un elev la Liceul tehnologic *Nicolaus Olahus- Orăștie*, un elev la Colegiul tehnic agricol *Alexandru Borza- Geoagiu* și cinci elevi în învățământul școlar în cadrul *Școlii gimnaziale Dr. Aurel Vlad- Orăștie*.

Copiii păstrau legătura cu familia sau cu alte persoane de atașament telefonic (telefonul fix al unității), on-line (internet) și/sau prin învoiri cu excepția a 3 dintre ei care nu au fost vizitați și nu mențineau legătura cu persoane din afara centrului. Potrivit **Registrului de vizite**, 10 beneficiari au fost vizitați de membrii ai familiei, în anii 2021-2022. Unii dintre copii (care dispun) utilizează telefoanele mobile personale.

Încetarea serviciilor se realiza în una din următoarele situații: în cazul revocării dispoziției de plasament în regim de urgență, în condițiile prevăzute de lege, în cazul înlocuirii măsurii plasamentului cu măsura reintegrării familiale sau a adopției, în cazul modificării măsurii de plasament în centru cu plasament la o persoană, o familie sau un alt serviciu rezidențial licențiat.

În perioada 2021- 2022 până la data vizitei, au părăsit serviciul social 15 copii, după cum urmează: încetarea măsurii de protecție cu integrare/ reintegrare în familia naturală/ extinsă/ substitutivă pentru opt beneficiari, încetarea măsurii de protecție cu integrare socio profesională pentru 2 beneficiari, plecare voluntară din centru pentru un beneficiar (Sentință Civilă nr. 586/ 2022), stabilire măsură de protecție la **Centru de îngrijire și asistență** pentru persoane adulte cu dizabilități nr. 2 Brad, pentru un beneficiar cu vârsta de 19 ani și care nu mai urma o formă de învățământ, **măsură de plasament la asistent maternal profesionist** pentru doi beneficiari și măsură de protecție la **Centrul maternal Hunedoara** pentru un beneficiar.

Programul zilnic al copiilor rezidenți în centru era următorul: 6:30- 7:00 deșteptarea și igiena de dimineață; 7:00- 7:40 micul dejun și primirea gustării pentru ora 10:00, activități gospodărești; 7:40- 7:50 pregătirea și plecarea la școală; 8:00- 14:00 cursuri școlare; 14:00- 14:30 program de voie; 14:30- 15:00 prânzul; 15:00- 17:00 meditații; 17:00- 17:30 gustarea;

17:30- 19:00 activități educative și gospodărești; 19:00- 19:30 cina; 19:30- 20:00 activități gospodărești; 20:00- 22:00 program de seară (pregătirea pentru somn); 22:00 stingerea.

Programul de ieșire (învoire) în oraș al copiilor este în zilele de vineri orele 16:00 – 18:00, sâmbăta și duminica orele 15:00- 17:00. Învoirile în oraș se fac în baza unui bilet de voie, înregistrat în Registrul destinat învoirilor, pentru copii cu vârste de peste 14 ani, aprobat de către educatorul de serviciu, în care se specifică locul unde copilul dorește să meargă și durata. Copiii sub 14 ani pot merge în oraș în grup, doar însoțiți de către educatorul de serviciu, în vederea socializării și recreerii. **Programul de vizite** este de la ora 15:00, la ora 18:00, în zilele de vineri, sâmbăta și duminica.

Structura de personal a serviciului social **Rețeaua de Case Familiale Orăștie**, conform statului propriu de funcții, era formată din două categorii de salariați și anume: personal de specialitate și de îngrijire și personal auxiliar, însumând un număr de 32 de norme.

Categoria **personalului de specialitate și de îngrijire** cuprindea următoarele funcții: 1 șef centru, 1 psiholog, **1 asistent social (vacant)**, 1 psihopedagog, 1 inspector de specialitate, **14 educatori din care 2 vacante**, 1 inspector de specialitate (educator specializat), **2 instructori de educație din care 1 post vacant**, 2 asistenți medicali. Personalul auxiliar era compus din 1 post administrator, 3 posturi bucătar, **1 post șofer vacant**, 2 posturi muncitori calificați și un post îngrijitoare curățenie.

Având în vedere profilul de activitate al instituției precum și importanța muncii de asistent social în pregătirea integrării/ reintegrării socio-profesionale și/ sau familiale ale copiilor rezidenți, pe lângă cea de evaluare/reevaluare, stabilire, urmărire de obiective și activități, încurajarea menținerii legăturii copiilor cu persoanele de atașament, membrii echipei de vizită consideră că existența unui asistent social în cadrul acestui serviciu, ar contribui în mod semnificativ la îmbunătățirea calității serviciilor furnizate beneficiarilor centrului. (Modul X Management și resurse umane, S 2 Resurse umane, *Centrul rezidențial dispune de o structură de personal capabil să asigure activitățile și serviciile acordate, în concordanță cu misiunea, scopul/funcțiile centrului și cu nevoile copiilor*).

Programul de lucru al personalului (șef centru, psiholog, psihopedagog, administrator, inspector de specialitate) se desfășura, de regulă, de luni până vineri în intervalul orar 8- 16, sau în 3 schimburi de câte 8 ore pentru educatori, instructori de educație, asistenți medicali. Referitor la participarea personalului centrului/ serviciului la cursuri de formare și/ sau pregătire continuă, dintre aceștia au participat, pe parcursul anului 2021, la următoarele forme

de pregătire: un educator a participat la Sesiuni de informare organizate de Asociația Lindenfeld, în cadrul **Programului Educațional „Ajungem MARI”**, având temele: *Lucrul cu adolescenții, Principii de bază și instrumente de coaching, Cum ajut copilul să își gestioneze emoțiile*, și la Programul de pregătire continuă, în specializarea *Relația cu beneficiarul- element definitiv în relația de asistare psiho- socială*. Tot acesta și încă un educator, au participat la Sesiunea de informare cu tema *Deprinderi de viață independentă*, organizată de aceeași Asociație Lindenfeld, în cadrul Programului Educațional *Ajungem MARI*. Psihologul și alți 6 angajați au participat, de asemenea, la Programul de pregătire continuă, în specializarea *Relația cu beneficiarul - element definitiv în relația de asistare psiho- socială*.

Pe parcursul anului 2021, **s-a dispus aplicarea unei sancțiuni disciplinare unui educator**, prin avertisment scris, acesta încălcându-și atribuțiile din fișa postului, respectiv, pe tura acestuia având loc un incident în care un copil, lovindu-se în zona capului, din neatenție în poarta clădirii, educatorul responsabil nu a întocmit fișa de incident și nu a comunicat acest aspect conducerii serviciului. De asemenea, o altă sancțiune **prin avertisment scris, a fost aplicată unui alt educator** în urma constatării conducerii a faptului că acesta nu a întocmit fișa de incident și nu a comunicat faptul că un beneficiar și-a luxat piciorul, pe tura sa. **Recomandăm conducerii centrului realizarea unei mai bune instruirii a personalului, referitor la cunoașterea și aplicarea Procedurii privind gestionarea și notificarea incidentelor deosebite**, potrivit prevederilor din Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 25/ 2019 (Modulul IX Standard 1 și 2). De asemenea, în urma consultării **Registrului de evidență a incidentelor deosebite** membrii echipei de vizită au constatat că acesta **nu era numerotat, ștampilat și înregistrat**.

d) asigurarea hranei

Servirea mesei se făcea în sala de mese a centrului, care era dotată corespunzător, cu mese, scaune, dulapuri pentru veselă, tacâmuri din inox, situată în pavilionul administrativ, cu acces separat de celelalte încăperi. Accesul se făcea printr-o anticameră prevăzută cu 10 locuri de igienizare a mâinilor (baterie robinet cu apă rece/ caldă și chiuvete). **La data vizitei unul dintre gemurile de la ușa de acces era spart, din el lipsind o bucată în timp ce bucata rămasă prezenta un risc crescut de accidentare** pentru beneficiarii serviciului social. (potrivit prevederilor din Anexa nr. 1 la Ordinul nr. 25/ 2019 Modulul IX, S1.1. *Centrul stabilește proceduri proprii de evaluare a riscurilor. Centrul ia toate măsurile de siguranță și securitate legale și necesare pentru asigurarea protecției copiilor, personalului și a vizitatorilor împotriva evenimentelor și accidentelor cu potențial vătămător, inclusiv cu privire*

la soluționarea unor situații de criză care pot fi anticipate: îmbolnăviri, accidente, părăsirea repetată a centrului, etc.)

Vesela și suprafețele din sala de mese erau dezinfectate periodic, existând în dotarea centrului materialele necesare pentru acest scop, iar meniul zilei și programul de servire a mesei erau afișate la loc vizibil, în anticamera de la intrare.

Probele alimentare erau recoltate în recipiente sterilizate, cu capac, etichetate cu felul preparatului, data și ora recoltării, semnătura persoanei care a efectuat recoltarea, fiind păstrate timp de 48 de ore într-un frigider separat, special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru și grafic de temperatură, conform prevederilor cuprinse în **Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998** pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor. În magazia de alimente centrul dispunea de cantități suficiente de alimente și apă, pentru asigurarea alimentației fiecărui beneficiar pentru o perioadă de 48 ore.

Hrana zilnică a beneficiarilor centrului se prepara, de către personal, la bucătăria amenajată în clădirea administrativă. Meniurile se întocmeau săptămânal, conțineau trei mese principale și două gustări în fiecare zi, erau vizate de către șeful de centru iar calitatea alimentelor necesare preparării hranei era certificată de către un asistent medical cu atribuții în acest sens. Din examinarea listelor de meniuri, puse la dispoziție de către personalul centrului, a rezultat faptul că beneficiarilor li se asigurau trei mese pe zi și două gustări și se urmărea asigurarea unei alimentații echilibrate și variate, în limitele alocărilor bugetare prevăzute de legislația în vigoare, respectiv 16,60 lei/zi/beneficiar.

În ziua efectuării vizitei, exista un meniu întocmit și afișat la loc vizibil, având următoarea compoziție: **dimineața**- pâine, salam cu șuncă presată, unt, brânză topită și ceai, **prânz**- pâine, ciorbă de roșii cu găluște, tocană de pui cu mămăligă, salată de varză, preparate pe care echipa de vizită le-a examinat, constatându-se că atât organoleptic cât și din punct de vedere al consistenței, erau corespunzătoare, **cină**- mâncare de fasole verde cu piept de pui, zacuscă și pâine, iar pentru gustarea de la ora 10 banană și pentru cea de la ora 16 tăiței cu lapte.

e) asistența medicală

Profilaxia generală și consultațiile, în cazul afecțiunilor intercurente, erau asigurate de către un medic de familie, care avea cabinetul într-o comună învecinată cu municipiul Orăștie, pe lista căruia se aflau înscriși toți beneficiarii din centru. Din declarațiile șefului de centru și a personalului medical, consultațiile furnizate de medicul de familie se desfășurau la cabinetul

accstuiă, unde deplasarea se făcea cu autoturismul centrului sau la sediul centrului unde acesta venea în cazul în care era solicitat. Consultațiile medicale în alte specialități (neurologie, psihiatrie, medicină internă, cardiologie, etc.) erau asigurate, pe baza biletului de trimitere, emis de medicul de familie, prin prezentarea beneficiarilor însoțiți de personal din centru, la ambulatoriile de specialitate din rețeaua publică a sistemului de sănătate.

Transportul beneficiarilor, la diferite unități medicale, de pe raza municipiilor Orăștie și Deva, se făcea cu autovehiculul din dotarea centrului, aceștia fiind însoțiți de personalul angajat, asigurându-li-se astfel un acces neîngrădit la serviciile medicale.

Continuitatea furnizării asistenței medicale a beneficiarilor era asigurată de asistenții medicali și de personalul de îngrijire al centrului, care își desfășurau activitatea în ture de câte 8 ore. Principalele afecțiuni, prezentate de către beneficiarii centrului erau: tulburare hiperkinetică cu deficit atențional (ADHD), tulburare mixtă de învățare cu retard moderat în achiziția limbajului- dislalie polimorfă, enurezis nocturn, tulburare emoțională și de comportament, defect septal ventricular perimembranos parțial închis printr-un anevrism de sept interventricular; valvă aortică bicuspă, stenoză aortică moderată, insuficiență aortică de grad mic, defect de sept atrial cu șunt stg- dr, hipertrofie ventriculară stângă.

Serviciul dispunea de un cabinet medical, situat în pavilionul administrativ. În dotarea cabinetului medical se aflau: un birou cu scaun, un tensiometru, un stetoscop, un termometru, un cântar și un dispozitiv pentru măsurarea înălțimii (taliometru), mănuși chirurgicale, măști de protecție, combinezoane de protecție, dezinfectanți. Dulapul cu medicamente, încuiat cu cheie, era compartimentat în două părți, una pentru medicația administrată în afecțiunile cronice iar cealaltă pentru medicația utilizată în afecțiunile intercurente. Tot aici se mai găseau: **Registrul de consultații și de tratamente administrate, Fișele de tratament și Condica de evidență a medicamentelor și materialelor folosite.** După admiterea beneficiarului în centru se făceau demersurile necesare pentru identificarea medicului de familie la care copilul a fost înscris anterior, în vederea obținerii datelor privind istoricul medical (îmunizări, boli, alergii, etc.) și transmiterii acestora către medicul de familie, pe lista căruia copilul urma să fie înscris. Existau întocmite fișe medicale ale beneficiarilor unde erau consemnate, cu ocazia oricărui consult medical, monitorizarea stării generale de sănătate a copiilor, funcțiile vitale, simptomatologia bolilor, tratamente, consultații medicale, internări/externări, rezultatele analizelor efectuate, precum și toate informațiile medicale privind starea de sănătate a copiilor pe perioada șederii în centru. Problemele **stomatologice** ale copiilor erau rezolvate la un cabinet stomatologic din oraș, cu care centrul avea o bună relație de colaborare.

În cazul apariției unor situații deosebite de urgență medico-chirurgicală, personalul aflat în serviciu acorda primul ajutor și apela Serviciul Național Unic de Urgență 112, informând totodată și conducerea centrului.

Persoanele cazate în centru, beneficiau de medicamente gratuite, în baza unor prescripții medicale, eliberate de medicul de familie la care erau înscriși beneficiarii, sau de medici de altă specialitate. De asemenea, în cazul medicamentelor recomandate de medic care nu erau incluse pe listele de medicamente pentru care se asigură gratuitate, personalul medical întocmea referate către conducerea Centrului, care asigura achiziționarea acestora din fondurile Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara. Medicamentele erau păstrate în condiții corespunzătoare de siguranță, în incinta cabinetului medical și erau distribuite conform prescripției medicale, de către personalul de serviciu fiind prezentate echipei de vizită documente care atestau proveniența și gestionarea corectă a medicamentelor.

f) asistența psihologică era furnizată de un psiholog, angajat cu normă întreagă, de 8 ore. Acesta deținea atestat de liberă practică pe treapta de specializare **practicant, forma de atestare autonom**, în specialitatea **Psihologie clinică**, din anul 2013 și atestat de liberă practică pe treapta de specializare **practicant, forma de atestare autonom**, în specialitatea **Psihoterapie Experiențială și Hipnoterapie** din anul 2016. Ca formă suplimentară de pregătire, psihologul a absolvit cursurile masterale, din cadrul Universității de Vest Timișoara, Facultatea de Psihologie și Sociologie, în specializarea *Asistența Socială privind Reintegrarea Socială în Domeniul Justiției Penale*.

Pe lângă participările evidențiate anterior, la capitolul *Structura de personal*, acest specialist a mai participat la următoarele forme de pregătire profesională continuă: cursul online ABS cu 8 module, având tema *Ajutor și Prevenire pentru cei afectați de Traficul de Persoane*; cursul de formare profesională continuă cu tema *Aspecte legislative privind etica și deontologia psihologului cu drept de liberă practică*, organizat de furnizorul de formare profesională „Nicoară și asociații SCPP”.

Din punct de vedere tehnic, cabinetul era amplasat, amenajat și dotat corespunzător, întrunind condițiile minime de confidențialitate și siguranță emoțională oferite beneficiarului, necesare furnizării unui act profesional corespunzător fiind prevăzut cu un calculator, o imprimantă, bibliotecă cu mai multe titluri de carte precum și mobilierul necesar (fotolii, scaune și masă). Acesta era **foarte bine dotat, din punct de vedere metodologic**, cu următoarele instrumente de lucru licențiate: **Sistemul Achenbach al Evaluării Bazate**

Empiric (ASEBA), sistem integrat care evaluează din perspective multiple problemele emoționale și comportamentale ale copiilor de vârstă școlară adaptat în România, mai exact funcționarea adaptativă a copiilor între 6 și 18 ani și următoarele categorii de probleme: Anxietate/Depresie (I), Însingurare/Depresie (II), Acuze somatice (III), Probleme de relaționare socială (IV), Probleme de gândire (V), Probleme de atenție (VI), Neatenție, Hiperactivitate/Impulsivitate, Comportament de încălcare a regulilor (VII), Comportament Agresiv (VIII). În termenii criteriilor DSM aceste probleme acoperă următoarele tulburări: tulburări afective, tulburări anxioase, tulburări somatice, ADHD, tulburări de tip opoziționist, tulburări de conduită; **Inventarul tulburărilor de personalitate (OMNI-IV)**, instrument utilizat în evaluarea tulburărilor specifice de pe Axa II a DSM-IV (Furnizează informații despre tulburările de personalitate și întârzierea mintală care includ: Tulburare paranoică a personalității, Tulburare de personalitate schizoidă, Tulburare de personalitate schizotipală, Tulburare de personalitate antisocială, Tulburare de personalitate la limită, Tulburare de personalitate histrionică, Tulburare de personalitate narcisistă, Tulburare de personalitate evitantă, Tulburare de personalitate dependent, Tulburare de personalitate obsesiv-compulsivă, Tulburare de personalitate nespecificată altfel, Întârziere mintală); **Chestionar de evaluare a simptomelor adolescentului (ASI-4)**, instrument de screening care evaluează cele mai prevalente tulburări psihiatrice manifestate la adolescenți cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani; **Teste proiective**, precum: Testul familiei, Testul Copacului, Testul Persoanei.

Evaluările psihologice se realizau pentru toți copiii, la intrarea în centru și cu ocazia monitorizărilor trimestriale. De asemenea consilierea psihologică se realiza periodic, la interval de 3 luni, dar și la nevoie, în funcție de situațiile apărute (ex. în cazul incidentelor). Copiii beneficiau și de servicii specifice de psihoterapie individuală și de grup. La dosarele copiilor se regăseau rapoartele de convorbire telefonică, realizate de psiholog în urma discuțiilor purtate de acesta cu membrii familiei copiilor. De asemenea, existau la dosare rapoarte de informare și consiliere, planuri individualizate de protecție, programe de intervenție specializate, contracte de acordare a serviciilor sociale, contracte educaționale.

Psihologul utiliza în practica sa curentă **Fișe de lucru** având teme precum: *Așa sunt eu; Test de comportament civilizată; Fișa caracterului; Cât de sociabil sunteți; Fișă autocunoaștere*. De asemenea, acesta utiliza diplome de recunoaștere a meritelor, în vederea stimulării comportamentelor dezirabile ale copiilor (ex. renunțarea la fumat).

Fișele de evaluare psihologică a copilului cuprindeau datele personale ale copilului și date legate de evaluarea statusului senzorial și psiho-afectiv, profilul psihologic și recomandări

psihologice. Potrivit **Ordinului Nr. 25/ 2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială (Modul II S 1), *Fișele de evaluare și rapoartele trimestriale conțin informații cu privire la opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul de maturitate, și a persoanelor implicate în evaluare și reevaluare, sub semnătură*, acest aspect **neregăsindu-se în Fișele de evaluare și Rapoartele trimestriale întocmite beneficiarilor, astfel membrii echipei de vizită recomandă a se consemna, informațiile cu privire la opinia copilului, referitoare la înregistrările consemnate în aceste documente**, sub semnătura copilului.

Raportul de informare și consiliere se întocmea de către psiholog în urma întrevederilor avute cu copiii, discutându-se în cadrul acestora diferite problematice și formulându-se apoi propuneri și planuri de acțiune. Planurile de acțiune vizau în principal, evaluarea psihologică și consilierea psihologică, pregătirea emoțională a copiilor pentru momentul părăsirii centrului, încurajarea comportamentelor pozitive, informarea privind consecințele bullying-ului etc.

Raportul de reevaluare psihologică a beneficiarului cuprindea informații referitoare la scopul întâlnirii, instrumentele utilizate de psiholog (observația, conversația, explicația, investigația, exemplul, argumentarea), concluziile și observațiile desprinse.

În urma convorbirilor telefonice purtate cu membrii familiilor, psihologul întocmea **rapoarte de convorbire telefonică**, unde consemna motivul convorbirii, conținutul, observații, concluzii și propuneri, activitate specifică muncii de asistent social.

Programele de intervenție psihologică specializată sunt revizuite periodic din 3 în 3 luni, psihologul propunându-și obiective în funcție de nevoile identificate în cazul fiecărui copil.

În cadrul ședințelor de lucru lunare ale echipei multidisciplinare, specialiștii implicați (psiholog, psihopedagog, instructor educație, asistent medical, șef serviciu) consemnează în **rapoartele lunare de monitorizare a evoluției copilului**, opiniile (aprecierile) și recomandările lor privind parcursul copilului.

Nu exista însă, un Registru de evidență a actelor profesionale, la nivelul cabinetului psihologic, conform prevederilor Hotărârii Colegiului Psihologilor din România nr. 3/2013 privind evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică. În cadrul Centrului erau **luați în evidență, din punct de vedere al statusului psihic**, 3 copii cu tulburări emoționale și de comportament, 1 copil cu tulburare de dezvoltare intelectuală -retard ușor, 2 copii cu tulburare de învățare, 1 copil cu tulburare hiperkinetică cu deficit atențional, tulburări

mixte de învățare, retard moderat în achiziția limbajului– dislalie polimorfă, enurezis nocturn, 1 copil cu modificări de reactivitate, enurezis nocturn, 1 copil cu sindrom hiperkinetic cu deficit atențional, dificultăți de învățare, retard al limbajului, expresiv- dislalie polimorfă. Aceștia se aflau în evidența **Centrului de Sănătate Mintală pentru copii Deva** și beneficiau de tratament medicamentos.

La nivelul unității, se desfășurau diferite activități educațional- recreative, copiii menționând faptul că urmează să plece într-o excursie la o cabană la munte, cu psihologul și un educator. Aceștia au relatat faptul că au organizat serbări de Crăciun, excursii și ieșiri în natura cu bicicletele, au plantat copaci și au participat la slujbe religioase. Aceștia au vizitat grădina zoologică, mall-uri și pensiuni agroturistice. Unitatea dispunea de o masă de tenis, amplasată în interiorul clădirii, primită ca sponsorizare. De asemenea unul dintre copiii urmează lecții de saxofon și deține un instrument donat de profesor, în acest sens. Aceștia pot utiliza și o bicicletă medicinală pentru efectuarea exercițiilor fizice. O fermă locală de echitație oferea copiilor, printr-un parteneriat, servicii de echitație gratuite. Copiii aveau acces și la o sală de fitness, costurile contractului încheiat în acest sens fiind susținute din donații. Unii dintre copii participau la cursuri de karate, dans, atletism. De asemenea, în vederea petrecerii timpului liber, copiii utilizau cele 6 biciclete din centru, provenite din donații. Sub supravegherea psihologului, aceștia vizionau periodic filme la un dispozitiv **Home cinema** și utilizau un joc pentru copii **Play station**, drept stimulent pentru întărirea comportamentelor dezirabile. Activitățile recreative la care participau copiii și locul de desfășurare a acestora erau următoarele: **Călărie**- locație *sat Sereca*, participă 3 copii; **Saxofon** – locație *RCF Orăștie*, participă 1 copil; **Dans**- locație *Liceul Tehnologic Nicolaus Olahus Orăștie*, participă 8 copii; **Karate**- locație *Liceul Tehnologic Nicolaus Olahus Orăștie*, participă 24 copii; **Atletism**- locație *Liceul Tehnologic Nicolaus Olahus Orăștie*, participă 3 copii; **Sală de fitness/ forță**- orice zi, orele la alegerea fiecăruia, participă 9 copii; **Pimbare cu bicicletele** de la centru- copiii mai mari de 14 ani pot ieși singuri, cu bilet de voie iar cei mai mici de 14 ani, doar însoțiți de un adult; **Vizionări Home Cinema**- locația: cabinetul psihologic, orele și zilele săptămânii la alegerea lor sau ocazional cu toți copiii, împărțiți pe vârste; **Jocuri Play station**- locația: cabinetul psihologic, orele și zilele săptămânii la alegerea lor, sau ocazional, ca formă de întărire pozitivă pentru consolidarea atitudinilor și comportamentelor dezirabile.

De asemenea centrul avea o **Sală multimedia**, dotată cu calculatoare, cu capacitatea de 13 locuri/ posturi terminale PC, care a fost amenajată în vederea participării la lecțiile online, a efectuării temelor și a petrecerii timpului liber. Centrul a primit și o donație de 3 laptopuri și

3 tablete. **Întrucât existența, amenajarea și dotarea sălii multimedia reprezintă un potențial important în vederea dezvoltării abilităților copiilor în domeniul tehnologiei informației, recomandăm valorificarea acestor resurse, existente la nivelul unității, prin intermediul voluntariatului sau contractarea serviciilor unui furnizor de formare, care să desfășoare cursuri cu copiii pe acest domeniu.**

f) discuții cu beneficiarii

Din discuțiile avute cu copiii din fiecare căsuță, structurate pe abordarea unor grupuri mici, de 2 sau 3 persoane, membrii echipei de vizită au constatat că aceștia erau mulțumiți de condițiile pe care le aveau precum și de relaționarea cu personalul de educație și îngrijire având o relație firească cu personalul centrului, bazată pe încredere și respect. Erau entuziasmați de faptul că urmau să plece într-o excursie, la o cabană în zona de munte, împreună cu psihologul și cu un educator. Aceștia ne-au mai relatat faptul că au organizat serbări de Crăciun, excursii și ieșiri în natură cu bicicletele, au plantat copaci și au participat la slujbele religioase, desfășurate la bisericile din preajma centrului. În situația în care se confruntau cu anumite probleme aceștia au afirmat că se adresează „doamnelor din casă (educatori- persoane de referință)” sau doamnei psiholog, față de care erau foarte atașați.

3. Recomandări

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii **Serviciului social Rețea de Case Familiale Orăștie, județul Hunedoara**, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Organizarea unei sesiuni de instruire având ca scop realizarea unei mai bune cunoașteri și aplicări, de către personal, a Procedurii privind gestionarea și notificarea incidentelor deosebite;

2. Numerotarea paginilor, ștampilarea și înregistrarea corespunzătoare a **Registrului de evidență a incidentelor deosebite, la furnizorul de servicii (DGASPC Hunedoara)** sau în Registrul de intrări/ ieșiri **al Serviciului social Rețea de Case Familiale (RCF) Orăștie;**
3. Realizarea **demersurilor necesare în vederea ocupării postului de asistent social** sau a contractării unor servicii de specialitate, de la un asistent social autorizat, în condițiile legii;
4. Restricționarea accesului copiilor, la căsuțele de lemn de la locul de joacă din curtea centrului, până la repararea tuturor elementelor deteriorate de la cele trei căsuțe și posibilitatea utilizării lor în condiții de maximă siguranță;
5. Întocmirea unui **Registru de evidență a actelor profesionale ale psihologului**, numerotat, înregistrat și parafat de către acesta, cu o rubricatură adaptată la specificul activității serviciului social Rețea de Case Familiale Orăștie, unde să fie consemnate și înregistrate toate activitățile desfășurate de către acest specialist;
6. Consemnarea informațiilor cu privire la opinia copilului, sub semnătura acestuia, referitoare la înregistrările cuprinse în **Fișele de evaluare și Rapoartele trimestriale**, ținând cont de opinia, vârsta și gradul de maturitate ale beneficiarului și a persoanelor implicate;
7. Remedierea disfuncționalităților sistemului de scurgere și canalizare din zona grupului sanitar de la Casa Familială nr. 3;
8. Valorificarea potențialului logistic reprezentat de dotările existente **la sala multimedia** prin atragerea (voluntariat sau contractare) unui **furnizor de formare care să desfășoare cursuri de specialitate**, în vederea dezvoltării și consolidării abilităților copiilor rezidenți, în domeniul tehnologiei informației.

